

Austatud lugeja!

Aasta 2010 kevadet jääb muude sellele aastaajale iseloomulike ootuste kõrval tähistama üks isevärki tundmus: euro-ootus. Ja lõpuks see sõnum tuli! Euroopa Komisjon hindas 12. mail 2010 avaldatud raportis Eesti valmisolekut eurosooniga liitumiseks ning tegi Eestile ettepaneku ühineda euroalaga 2011. aastal, kuna Eesti on täitnud kõik kriteeriumid. Tõsi, lõpliku euro-otsuseni läheb veel aega. Eesti eurole ülemineku plaanist võib lugeda, et Euroopa Komisjoni otsusele järgneb konsulteerimine Euroopa Parlamendiga, soovitus eurogrupist ning arutlus Euroopa Ülemkogus, misjärel majandus- ja rahandusministrite nõukogu annab lõpliku hinnangu, kas Eesti on valmis euroalaga liituma. Siis olemegi eesmärgini jõudnud!

Eesti armastab oma krooni, seda peetakse meie omariikluse üheks alustalaks. Ja mitte asjata: kui rahareform viidi läbi 20.–22. juunil 1992, siis näiteks põhiseaduse rahvahääletuseni jõuti alles nädal pärast seda. Lisaks emotsionaalsele aspektile on eesti kroon meid ka hästi teeninud. Siiski elame me praegu rõõmsas ootuses, et peatselt saab kroonist ajalugu.

Eesmärkidega on kord juba nii, et nende püstitamine nõuab otsustusjulgust ja nende suunas liikumine on jõukohane vaid meelegi kindlatele. Eestis julgeti otsustada euro kasuks. Seesama Eesti eurole ülemineku plaan väidab, et 2003. aasta sügisel referendumil heaks kiidetud otsus ühineda Euroopa Liiduga tähendas ühtlasi ka toetust Eesti liitumisele euroalaga. Et võimalikke arenguid oli pärast 1. maid 2004 siiski rohkem kui üks, näitab kasvõi juba see, et mitmed Euroopa Liidu liikmesriigid ei ole eurosooni riigid. Seega rahvas vaevalt et saab otsustusjulguse au enda kontosse kirjutada. Eesmärgi nimel püksirihma pingutanud ollakse üldrahvalikult ehk küll. Kuid kas sedagi saab nimetada eneseohverduseks? Pigem näikse enamik arvavat, et niigi raskes majandusolukorras on neid ohverdatud. Ehk siis: meiega on talitatud otsusejulgelt ja meelegi kindlalt. Rahva panuseks on jäänud eelkõige talumine. Seda polegi nii vähe kui pealiskaudsel vaatlusel võib tunduda.

Talumise puhul tekib alati küsimus, mille nimel. Tasapisi, kuid siiski oleme jõudnud veendumusele, et majandussurutisest väljumine on otseselt seotud eurosooniga liitumisega. Sellele veendumusele jõudmist soosisid ka numbrid. Peaaegu samaaegselt Eesti euro-otsusega on aga meediaväljaannetes jõudnud sõnumid nagu „Euro väljavaated püsivad sünged“, „Valuuta on jätkuvalt ülehinnatud ja seda on euroala praeguste siseprobleemide juures raske õigustada“, „Euro lagunemine on vältimatu“ jne. Ka numbrid on muutunud. Põhjapanevate järelduste tegemiseks on veel vara, kuid kui euro on Eestile tõepoolest vahendi staatuses, siis on oluline on olla valmis muutuvatele oludele reageerima ja jooksudistantsi katkestama isegi siis, kui oleme juba jõudnud lõpusirgele. Ilma selle paindlikkuseta võib tekkida olukord, mille kohta Pyrrhos ütles oma kuulsad sõnad: „Veel üks selline võit, ja ma olen kadunud.“

Aga kui tõesti läheb nii, et euro ei olegi sobilik ravim masu vastu, mis siis? Statistikaameti andmetel oli töötuse määr 2010. aasta I kvartalis 19,8%, töötute hinnanguline arv oli 137 000, neist kolmandik on tööta olnud aasta või kauem. Karmid numbrid, üllatavalt karmid. Sest ehkki kindlasti on igapäev meist tutvusringkonnas keegi, kes on jäänud tööta, siis tänapäeval need arvud meile vastu ei karju. Kas eestimaalane on tõesti nii kannatlik, et need arvud linnapilti ei jõuagi? Või on selles süüdi varimajanduse suur osakaal? Ei saa ka välistada, et oleme lihtsalt nii ametis oma toimetamistega, et me nende arvude taga peituvaid inimesi ei märka. Kui igapäev meist üksi majanduslangust tõusuks pöörata vaevalt et saab, siis inimest enda ümber märgata on kõigile jõukohane.

Katrin Prükk